

[Tastesen]

var medlemmer af det midlertidige udvalg, følte os overbeviste om, at beregningsmåden var korrekt, efter at vi under udvalgsarbejdet havde konsulteret ministeriets konsulent om spørgsmålet, og efter at indenrigsministeren under mødet i folketinget havde bekræftet, at man ved valgene siden 1973 havde anvendt den samme praksis med hensyn til beregningerne, besluttede folketinget at afvise forslaget om fornyet udvalgsbehandling.

Jeg lovede under folketingets drøftelse af denne sag, at jeg ville foranledige, at vi fik en skriftlig begrundelse for det resultat, man var kommet frem til, når det faste udvalg til valgs prøvelse var konstitueret. Resultatet foreligger nu i en udførlig beretning, og det har samtidig også ført til, at venstresocialisterne har fremsat det beslutningsforslag, der nu er til behandling.

Alle de medlemmer, der har gjort sig den ulejlighed af læse den omfattende beretning med bilag, vil have forståelse for, at sagsbehandlingen har taget sin tid i udvalget. Jeg havde gerne set, at vi hurtigt havde kunnet vende tilbage til folketinget med en beretning, men indenrigsministeriet har bestemt ikke gjort sagens behandling lettere for os.

Der burde allerede, da vi startede udvalgsarbejdet den 21. december, have foreligget en problembeskrivelse af årsagen til, at man ved beregningen fandt frem til, at en anden kandidat end først antaget var blevet valgt for socialistisk folkeparti i søndre storkreds. Da det ikke var tilfældet, blev der på min foranledning af udvalget stillet spørgsmål herom.

Her begyndte den lange opklaringssag, der nu har ført frem til en beretning og flertallets konklusion om, at valget af hr. Rahbæk Møller beror på den mest rigtige fortolkning af valglovens bestemmelse.

Desværre har de oplysninger, vi har fået undervejs, givet anledning til for megen usikkerhed. Årsagen er bl.a., at man ved valgene i 1973, 1975 og 1977 har anvendt en beregning i én arbejdsgang, medens der ved udvælgelsen af socialistisk folkepartis kandidat i søndre storkreds i 1981 er anvendt to arbejdsgange.

Indenrigsministeren har imidlertid bekræftet, at der ikke hersker uoverensstemmelse mellem overførselsmetoderne ved de fire nævnte valg og den, der er anvendt i 1981, idet andre partistemmer ved alle valg er henført til partilistens nr. 1, og at den ved valge-

ne i 1973, 1975 og 1977 ud fra en umiddelbart betragtning afvigende fremgangsmåde alene har været begrundet i praktiske hensyn. Denne forklaring har vi i udvalget taget til efterretning.

Vi synes imidlertid ganske enkelt, at indenrigsministeriets informationsniveau både over for det midlertidige udvalg og over for det faste udvalg har været så ufuldstændigt, at det undervejs har givet anledning til for megen tvivl.

Men kritik fra min side skal ikke kun rettes mod indenrigsministeren. Da vi startede i det midlertidige udvalg den 21. december 1981 over middag, forelå der ingen valgklager over afgørelsen i søndre storkreds. Jeg undrede mig over, at det valgforbund på 27 medlemmer fra socialistisk folkeparti og venstresocialisterne, der satte tre medlemmer ind i udvalget, på intet tidspunkt i det døgn, hvor vi havde udvalgsbehandlingen, delagtiggjorde os andre i den tvivl, man havde, og den alvor, hvormed man så på vurderingen af, hvem der skulle betragtes som valgt for socialistisk folkeparti i søndre storkreds.

Men herefter til det konkrete beslutningsforslag fra venstresocialisterne. Hvor venstresocialisterne mener, at der ikke kan være tvivl om valglovens ord, er det flertallets opfattelse – og den er sammenfaldende med indenrigsministerens – at spørgsmålet om kandidatudvælgelsen ikke er entydigt reguleret i den nuværende folketingsvalglov. Valglovens §§ 39 og 46 siger, at stemmer, der er afgivet på partier i en kreds uden kandidat, skal opføres som andre partistemmer. Men valgloven tager ikke stilling til, hvad der videre skal ske med disse stemmer, og ved kandidatudvælgelsen efter § 47 må der derfor foretages en fortolkning, som udfylder det hul, der derved fremkommer.

Valglovens § 47 kan tolkes forskelligt. Vi mener, den mest rigtige fortolkning er den, der svarer til den indstilling, det midlertidige udvalg fremkom med over for folketinget den 22. december. Vi fastholder ikke denne fortolkning af prestigemæssige grunde som påstået af venstresocialisterne, men fordi de historiske forudsætninger klart taler for, at andre partistemmer skal tilfalde partilistens nr. 1, sådan som det har været tilfældet siden valgloven af 1920.

Den grundholdning, at hele ideen med partilistesystemet er, at man ved stemmeover-